

MİLYONLARIN DUASI

«Ne mümkün zulm ile bidâd ile imhâyı hürriyet
Çalış idrâki kaldır muktedirsen âdemiyetten»
(N. Kemal)

Ali TORUN

İnsan, dünyaya gelişinden ayrılışına kadar daima başkasına muhtaç, aciz bir varlıktır. Bu insan aynı zamanda bir takım ruhi tezahürlerinde büyük bir yalnızlık içersindedir. Tek tek insanların sevinçlerini, hüznlerini bir başkasının aynı şiddette hissetmesi mümkün değildir.

İşte insanın bu acizliği, yalnızlığı onu bir takım sosyal organizasyonlar oluşturmaya zorlamıştır. Dernek, kulüp, pakt vb. kurumlar bu ihtiyacın bir neticesidir. Bu sun'î organizasyonlardan başka yine aynı ihtiyaçtan doğan bir takım tabii müesseseler daha vardır ki; en küçüğü aile, en büyüğü de millettir.

Ailede kan bağı esastır. Daha büyük bir aile özelliği arzeden millette ise; dil, din, dünya görüşü, tarih, örf

ve adetler gibi muhtelif unsurlardan müteşekkil kültür birliği söz konusudur.

Dünya siyasi haritası belirli güçlerin menfaatlerine göre tanzim edildiğinden bu tabii organizasyonlardan milletler parçalanmış, hatta aynı ailenin fertleri değişik devletlerde yaşamak zorunda bırakılmıştır.

Asrımızın başlarında Balkanlarda oluşturulan devletlerde, yine asrımızın ortalarında parçalanmış Almanya'da bugün bu sun'î oluşumun sancuları yaşanmaktadır.

Aynı sancuları daha şiddetli ve hem de kanlı bir şekilde Türklük dünyası çekmektedir. N. Yıldırım Gençosmanoğlu'nun ifadesiyle: «Haritada uzandığı zaman ayaklarım dışarda kalıyor» dedirdetecek kadar dar bir

Anadolu'dan yükselen protesto sesleridir. Azaplı, bu ruhun, vatanını işgal eden gücün sonunu getireceğine inandığını şöyle ifade eder:

Dünen eylediğin büyük günahın
Bu gün yüreğinde oldu öz ahın
Dünen yüz ülkeye hükmeden şahın
Bu gün kalesini sökülen gördüm
(s. 27)

Huzuru ve sükunu sağlamak üzere geldiklerini iddia edip, binlerce ocağı söndüren, Azerbaycan'ı kana bulan Ruslar'ın iki yüzlülüğüne Azaplı şöyle cevap verir:

Adam var ki pişman olur dindiren
Alçaklardır ucaları indiren
Bin ev yıkan bin bir ocak söndüren

Adaletten hakikatten dem vurur
(s. 38)

Memleketi kan gölüne döndürülen Azaplı şüphesiz bunu istememişti. Azaplı bir şair...İnsanın öldürülmesine razı değil... Canı yandığı için feriyad eden Azaplı'nın şiiri aslında ak güvercin kanadıyla defne dalma yazılmış... Onun bütün ıstırapı vatanının saadetinin, hürriyetinin gasbedilişi, memleketinin kan gölü haline getirilmesidir:

Kana bulanmasın insanın eli
Dağılsın talansın fitne emeli
Azaplı hiç kimin vatanı eli
Ömrü geleceği kana dönmesin (s. 26)

coğrafyaya sıkışan Türklük, dün Kıbrıs, Bulgaristan; bugün Azerbaycan'da bu sun'î oluşumu kanları pahasına sırtlarında taşımaktadırlar.

Hal böyle olmasına rağmen insanımız içinde bulunduğumuz şu günlere kadar Türklüğü, Türk kültürünü Anadolu ile sınırlayan bir görüşle yetişmiş/ yetiştirilmiş veya Turancılık korkusuyla Anadolu dışını reddetme gereği duymuştur.

Halbuki Anadolu, Türklüğün/Türk kültürünün yaşadığı alanlardan sadece biridir. Anadolu dışında daha geniş bir coğrafya daha vardır ki, Macar Türkoloğu Warbery'in ifadesiyle «İstanbul'dan Çin'e kadar tercümana ihtiyaç duymadan sadece Türkçe konulararak seyahat edilebilecek» kadar geniş bir alanı ihtiva etmektedir ki bu da Türklüğün yaşama alanıdır.

Bir rivayettir, ama enteresandır: Kültür Bakanlığı yapan bir zata Irak ziyaretinde: «İşte burada Türk şairi Fuzûlî yatmaktadır» denildiğinde, «Bu adam Türk ise, burada ne işi var?» diyecek kadar insanımız Türklüğün yaşama alanından habersiz yetişmiş/yetiştirilmiştir.

Anadolu dışındaki Türklükle resmi ağzların ifadesiyle kültürel yakınlıklarımız değil, kültüel birliğimiz vardır. Türklük, kaderin bir cilvesi olarak bugün farklı farklı coğrafyalarda yaşamak zorunda bırakılmışsa, bu durum onların gönül birliğine engel olmaz/ olmamalıdır da... Nitekim bu gönül birliğini bugün Anadolu Türklüğüyle Azeri Türklüğü canlı bir şekilde hissetmektedir. Devletin de bu hislerine ortak olmasını beklemektedir.

Devletler arası münasebetlerde hisler değil, akıl hakimdir, denilecek. Ancak Devlet, tabanın hislerine ters düşmeyecek akılcı teşebbüslerde bulunmak mecburiyetindedir. Hangi gerekçe ile olursa olsun **idare-i maslahat** cinsinden beyanatlar Türklüğün bu büyük acısını teskin edemez.

21. asra on kala yeniden yapılanan şu dünyamızda Türkiye'ye tarihi bir misyon yüklenmiştir. En sade vatanlarımızdan en üst makama kadar Turancılık fobisinden kurtulmadıkça; Türkü, Türk kültürünü Anadolu ile sınırladıkça bu misyonu taşıyamayız. Reddetmek suretiyle de hiç kimseye şirin gözükemeyiz.

Türkiye, bu misyon gereği dışardaki insanlarımızın hâmilliğini üstlenmelidir. Savaş açılış demiyoruz; ama en azından bir protesto, beynelmilel platformlarda meseleyi dile getirme, sağlık, ekonomik vb. insani yardım teklifleri dışardaki insanımıza güven verecek, devlet olma iddiasındaki teröristler de pervasızca hareket edemeyecektir.

Bunları yapamayız diyorsanız; müsaade ediniz, bize, «YETİŞ!» diyenlere sanu gönülden milyonlarca dua gönderelim...

OLMAZ

Bu dünyada men tecrübe eyledim
Nakes köprüsünde heç bünyad
olmaz

Bir merd ile ağu yesen şirindi
Yüz namerdle şeker yesen dad
olmaz

* * *

Yadın oğlu yağlı aşu mehandı
Dar gününde görersenki usansı
Düşman günü düşmanla düşmandı
Yüz il keçse gohum senden yad
olmaz

* * *

Elesker'in sözün yetir nisaba
Serf edenler sebt elesin kitaba
Heç namerdin adı gelmez hesaba
Merd bir olar onda iki ad olmaz

Göççeli Âşık Elesker